

певними законами, зокрема вони: мають пересуватися і проживати на території України у встановленому порядку; не можуть бути обраними до органів державної влади та обіймати певні посади; не проходять службу в Збройних Силах України; проходять візовий контроль тощо.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (в ред. 30.09.2016 р.) // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про громадянство України: Закон України від 21.06.2001 р. (в ред. 19.02.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. (в ред. 27.09.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
4. Константінюк С. Ф. Адміністративно-правовий статус іноземців в Україні та механізм його забезпечення : автореф. дне. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / С. Ф. Константінюк. – К., 2002. –18 с.
5. Петров Є. Ю. До проблеми поняття «іноземець» та видів іноземців в Україні / Є. Ю. Петров // Право і Безпека. – 2012. – № 3. – С. 54-59.
6. Петров Є. Ю. Принципи конституційно-правового статусу іноземців в Україні / Є. Ю. Петров // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 767-775.
7. Пушкіна О. Правовий аналіз статусу біженців та іноземних громадян в Україні / О. Пушкіна, Т. Чебикіна // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2017. – Т. 1. – № 2. – С. 35-38.

Ключові слова: конституційно-правовий статус іноземців, громадянство, Конституція України, апатрид, подвійне підпорядкування.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Кулі-Іванченко К. К.

Голодняк Дарія Миколаївна

студентка 1 курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК ОДИН ІЗ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ СУЧАСНОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

Становлення в Україні громадянського суспільства демократичної та правової держави – процес, який поклав початок усвідомлення необхідності розроблення регулятора впливу на політичне, правове та соціальне життя. Таким феноменом є конституціоналізм, сутність

якого становлять його керівні начала. Верховенство права виступає базовим принципом, оскільки є політико-правовим ідеалом для сучасного суспільства.

Визначення принципу верховенства права (rule of law) вперше було запропоноване англійським вченим і політичним діячем Дж. Гаррінгтоном в 1656 році як «імперія законів, а не людей», що по суті відображає початкову парадигму при ототожненні їх з правом [1, с. 247]. Актуальності на практичному та теоретичному дослідженні даного принципу сприяє доктринальне та правове сприйняття і тлумачення.

Існує велика кількість думок як на законодавчому, так і на доктринальному рівні що ж є «верховенством права». всі вони мають право на існування та еволюцію.

В Україні на конституційному рівні визначається та діє принцип верховенства права відповідно до ст. 8 Конституції України [2]. На основі аналізу можна дійти до змісту, який зосереджується у двох аспектах:

як найвищу юридичну силу Конституції України та відповідність її законів та інших нормативно-правових актів;

як пряму дію норм Основного Закону та гарантування права на звернення для захисту конституційних права і свобод людини і громадянина.

Прийняття Рішення Конституційного Суду України від 02 листопада 2004 року дало змогу поглянути на верховенство права як панування права у суспільстві, яке вимагає від держави втілення у правотворчу та правозастосовчу діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності [3]. Передусім це можна прослідити при призначенні покарання особі відповідно до Кримінального процесуального кодексу, оскільки людина визнається найвищою соціальною цінністю, її права є непорушними та мають особливе значення незалежно від того яке суспільно небезпечне діяння вона вчинила.

Тобто, такі фундаментальні цінності політично – соціального життя мають бути враховані при створенні, дотриманні чи виконанні нормативно – правового акту.

Дещо іншим є трактування Венеціанської комісії, зокрема британський правник Дайсі вбачав у верховенстві права стримуючий характер, який мав три властиві риси:

жодна людина не може зазнавати покарання, окрім як у випадку порушення закону;

жодна людина не перебуває понад законом, а усі суспільні класи є загально підпорядкованими єдиним приписам;

дискреційні повноваження влади призведуть до «свавільного» використання влади [4].

Отже, у даному випадку можна говорити, що вчений виходить із пріоритету законності, визначеності та рівності, які є серцевиною його концепції і дещо відбивають положення Рішення Конституційного Суду.

Слушною є думка науковців М.І. Козюбра та С.П. Головатого, що принцип верховенства права традиційно також ототожнюється здебільшого з верховенством фундаментальних прав і свобод людини, а його зміст безпосередньо пов'язаний з такими категоріями як справедливість, свобода, гуманізм. [5, с. 38]

Кардинально протилежною є думка А.М. Колодія, який вважає, що під принципом верховенства права слід розуміти офіційне визнання того факту, що право може існувати і поза інституціональною формою (нормативно-правовими актами) у вигляді рівного і справедливого масштабу свободи, який дістає вияв саме у принципах правосвідомості, що є загальнозрозумілим й таким, що використовується для саморегулювання суспільних відносин [6, с. 175].

Таким чином, верховенство права є базисом європейських цінностей, що дозволяє забезпечити справедливе правосуддя, відкриває додаткові можливості та перспективи імплементації міжнародного права, розвитку національної правової системи в контексті забезпечення основних прав і свобод людини, оптимізації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Сучасний український конституціоналізм : монографія / А.Р. Крусян. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – С. 247.
2. Конституція України: від 28.06.1996р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням ВСУ щодо відповідності Конституції України положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 02.11.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>.
4. Доповідь Європейської комісії «За демократію через право» «Про верховенство права» від 26.03.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2011)003rev-ukr).
5. Козюбра М. Верховенство права і Україна / М. Козюбра // Право України. – 2012. – № 1-2. – С. 30-63.
6. Колодій А.М. Принципи права України: монографія / А.М. Колодій. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.

Ключові слова: верховенство права, принцип, людина, права і свободи, цінності.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Салей М. І.